בהדיא כתיב (א) אין זבח שלמי ציבור מרבויא דקראי אתי בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר (בכהנים) יאכל אותו לימד על זבחי שלמי ציבור שאין נאכלים אלא לזכרי כהונה: *תנאי היא איכא דמייתי לה מהבא ואיכא דמייתי לה מהבא חטאת ב) מה חטאת *מקדשה בבלוע אף כל מקדשה בבלוע אשם מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו קסבר *ולדות קדשים בהווייתן הן קדושים ודנין אפשר משאי אפשר מלואים מה מלואים מותריהן בשריפה ואין (א) בעלי חיים מותריהן בשריפה אף כל מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים מותריהן בשריפה שלמים מה *שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין ובמתניתא תנא משמיה דר"ע זאת התורה כו' מנחה מה מנחה מקדשת בבלוע אף כל מקדשת בבלוע ואיצטריך למכתב בחטאת ואיצטריך למכתב במנחה דאי כתב רחמנא במנחה משום דרכיכא בלעה אבל חטאת אימא לא ואי כתב רחמנא בחטאת משום דבשר אגב דשמן קדיד אבל מנחה אימא לא, צריכא. חטאת *מה חטאת אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף כל אינו בא אלא מן החולין וביום ובידו הימנית, וחטאת גופה מנלן א"ר חסדא דאמר קרא והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו ולא משל ג) מעשר, *ביום מביום צוותו נפקא, בידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא דאמר רבה בר בר חנה אמר ר"ש לקיש *כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין, כדי נסבה. *אשם מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין, ור"ע האי חבות פסח מאי

*) [ר"ס ב. וש"נ]

פסוק

בהדיא כתיב בהו. והם יהיה לך מקדשי הקדשים מן האש לכל חטאתם ולכל אשמם וסמיך ליה בקדש הקדשים וגו' (במדבר יח): מריבויא דקראי אתי. דיאכל אותו: איכא דמייתי. זבחי שלמי ציבור ממנחה ואיכא דמייתי מריבויא דקרא: חטאת מה חטאת מקדשת בבלוע. דכתיב כל אשר יגע בבשרה (ויקרא ו) ואמרי' (זבחים דף צז:) עד שיבלע בבשרה כגון שהיו שתי חתיכות אחת שלמים ואחת של חטאת בשר חטאת ונפל מן החטאת על השלמים ונבלע בה, יאכל כחומר שבה ליום ולילה כחטאת: מה אשם אין שפיר ושליא שלו קדוש בהן. כשהן במעיהן: דקסבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים. כשיולדו ולא במעי אמן: ודנין אפשר. נקבה דיש בה שליא מאשם זכר דאין לו שליא: מה מילואים מותריהם בשריפה. דכתיב ואם יותר (ב) ד) מבשר המילואים מן הלחם עד הבקר ושרפת את הנותר באש וגו' (שמות כט): ואין מותרין בעלי חיים בשריפה. דבמילואים לא הפרישו שום בהמה לאחריות ולא היה שם בעלי חיים מותר: אף כל [מותריהן בשריפה] ואין מותריהן בבעלי חיים בשריפה. שאם הפריש ב' חטאות לאחריות ונתכפר באחד מהן אין השני נשרף אלא ירעה עד שיסתאב וכו': מה שלמים מפגלים. שהתודה מפגלת את הלחם, ומתפגלין עצמן אם חישב בהן, דעיקר פיגול בשלמים כתיב: אף כל מפגלין כגון זבחי שלמי ציבור מפגלין את שתי הלחם: ור"ע. מפרש לקרא בענינא אחרינא מנחה מה מנחה מקדשת בבלוע דכתיב במנחה כל הנוגע בהם יקדש: אי כתב רחמנא במנחה. דמקדשת בבלוע: הוה אמינא משום דרכיכא. שהיא סולת בלולה: אבל חטאת. דלא רכיך אימא לא: קדיד. כורכת וקשה בלע"ז שנבלע ביותר: אף כל. בין פסח בין תודה אין בא אלא מן החולין ותכלה נפקא ליה לרבי עקיבא: ובידו הימנית. דכתיב בה אצבע וכהונה: וביום לאו נפקא. המלאת ושאר זבחים: מה אשם עצמותיו מותרין. שהרי בשרו מותר ולא כתיב אשם אלא משום דבעי לפרושי קרא כל חד וחד בפני עצמו והוא הדין לשאר זבחים עצמותיו מותרין כדאמר במס' פסחים (דף פג.) אבל העצמות והגידין ישרפו לששה עשר ואמרינן הני עצמות היכי דמי אי דלית בהו מוחא ליזדקינהו אלמא דעצמות מותרין: אף כל. אפילו עולה עצמותיהן מותרין כדאמרינן במסכת זבחים פרשו מן אפילו בראש המזבח ירדו ושריין אפילו לקתתא דסכיני: ור"ע. דמפיק לפסח דבא מן החולין מחטאת: מאי וחבות פסח:

בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר בכהנים יאכל אותו קדש יהיה לימד על זבחי שלמי צבור כו'. האי קרא בפרשת קרח כתיב ואע"ג חזבחי שלמי צבור לא כתיבי התם כיון דכתיב בהאי קרא קדש יהיה לך ונהי כבשי עצרת כתיב בפרשת אמור אל הכהנים קדש יהיו לה' לכהן מסתברא דבהדיה מיירי ועוד יש לפרש משום דאיקרו קדש קדשים כדילפינן בפרק איזהו מקומן (זבחים נה.) ובפ"ב דערכין (דף יא:) מדכתיב על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קדשי קדשים אף זבחי שלמי צבור קדשי קדשים: איכא דנפקא ליה מהכא כו'. עוד יש תנא שלישי בפרק איזהו מקומן (זבחים נה.) ה) [דאמר] אלא היקשא למאי אתא מה חטאת לזכרי כהונה אף שלמי צבור לזכרי כהונה והא דלא מייתי ליה הכא משום דסוגיא דהמשכא הא ולא משכחת ליה ברייתא בהדיא: מה חטאת מקדשה בבלוע. הא דאמרי' בפרק גיד הנשה (חולין צט:) לא נצרכה [אלא] לטעם כעיקר דבקדשים אסור והכא שרי [ופריך] ולגמר מיניה גלי רחמנא גבי חטאת וכל אשר יגע בבשרה יקדש כו' ומשמע דשאר קדשים פשיטא ליה דילפינן מחטאת היינו מהיקשא דהכא: אף כל שאין שפיר ושליא קדוש כו'. פירש בקונט' בזבחים ואין חלב ושתי הכליות של שליל שבמעיהן קריבין ומשולה לא הוה ליה למילף דכליל הוא אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו לא מצי למימר דלא לטעוטי מרמית להו שהרי אף שאר הבשר *) איט קרב. ולדות בהמות קדשים בהוייתן הם קדושים כשנולדו הם קדושים ולא במעי אמן ו) דגמרי מאשם וכן משמע בפרק כילד מערימין (תמורה כה:) דלמאן דלית ליה בהוייתן הן קדושים הן עצמן חולין במעי אמן והא דתניא בר"פ בהמה המקשה (חולין סח.) מה חלב ושתי כליות האמורין באשם מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל דמשמע דקדוש כשאר בשר בר מהקרבה ההוא תנא סבר במעי אמן הן קדושים ולכך איצטריך קרא למעט חלב ושתי כליות: מה שלמים מפגלין כו'. בסוף פרק שני דזבחים (דף כט:) איכא תנא דדריש לה מדכתיב ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלין ומתפגלין כו' וכן בפרק ב"ש (שם דף מג.) דריש לה נמי מהאי קרא מה שלמים מיוחדין שיש להן מתירין בין לאדם בין למזבח מפגלין ומתפגלין כו' פירש בקונטרס מפגלין את הנסכים אם חישב בזבח ובנסכים דהך דהוה מצי למימר שהדם מפגל את הבשר ובשר עצמו מתפגל: מה חטאת אינה באה אלא מן החולין כו'. תימה דר"ע מחטאת דבכבר דריש נמי מה חטאת בבלוע מקדשת: כדי נסבה. בסוף דם חטאת (זבחים דף לג. ושם) מסיק ואיבעית אימא סבר לה כר"ש דאמר אצבע לא בעיא כהונה בעיא אצבע אבל בפ"ק דחולין (דף כב. ושם) לא מסיק אלא ההוא שינויא לחודיה ונראה דלמ"ד (זבחים דף ג.) דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד בהיקש א"צ לומר כדי נסבה דאצבע דחטאת גופיה יליף בגזירה שוה ממצורע דהיינו ימין לעיל בפ"ק (דף י.) ובפרק שני דזבחים (דף כה:) ואם כן לא מצי למילף מהיקש שאר קרבנות מחטאת: מה אשם עצמותיו מותרין. לעשות מהן כלים אני שמעתי שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל אף כל ואפילו עולה ומבעי ליה הא נמי מחטאת הוה מצי למילף ונראה בעיני דמלו יהיה יתירה נפקא ליה באשם דכתיב ביה לכהן אשר יכפר בו לו יהיה כך פי' בקונטרס בסוף דם חטאת (זבחים דף צח.) וקשיא דבההוא קרא כתיבי חטאת ואשם בפרשת צו את אהרן כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר בו לו יהיה ובעולה נמי כתיב בקרא דבתריה עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה (ויקרא ו) ועוד דרשינן בפרק המזבח מקדש (שם פו.) נאמר לו יהיה בעולה ונאמר לו יהיה באשם מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה עצמותיה מותרין וקאמרינן התם משום דאי לא מופני כו' אלמא *ממשמעות לו יהיה דריש ולא מיתורא ושם פי' בקונט' דפשיטא ליה באשם משום דאף בשרו מותר ואי משום נותר דבשריפה לא שייך נותר אלא במידי דבר אכילה כדכתיב (ויקרא ז) והנותר מבשר הזבח ובפרק כילד צולין (פסחים דף פג.) מוכח בהדיא דאין נותר בעצמות וכאן פי' בקונט' דהא דפשיטא ליה באשם טפי משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשם הוא לאחר הקטרת אימורין ומשמע הוא אשם ואין עצמותיו אשם וצריך לדקדק למה לי תרי קראי לעצמות היקשא דהכא וגזירה שוה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (זבחים דף פו.): ושלמים

*) איט קרב ומש"ס גמרינן מאשם כדיר ולא"כ מ"ט ולדות כו'. נ"ק

רש"י כת"י

בהדיא כתיב בהו. בלא מא אמכן: מי שלמי צבור. כבשי עצרת: בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר בכהנים יאכל אותו. לעיל מיניה כתיב והם יהיה לכם מקדש הקדשים מן האש וגו' וכתיב בתרי' בקדש הקדשים תאכלנו דלא צריך דהא בכל הנך דכתיב בקרא דלעיל מיניה בכולהו כתיב זכרים בלא מא אמכן ריבויא הוא ללמד על כבשי עצרת דהם נמי נקראו קדשים דכתיב קדש יהיו לה' לכהן: מה חטאת מקדשת בבלוע. דאם בלע בשר שלמים מבשר חטאת יש להם דין חטאת ליאכל ליום ולילה כדאמרי' בפסחים כל אשר יגע בבשרה יקדש להיות כמוה אם פסולה תפסל ואם כשרה יאכל כחמור שבה: אף כל מקדש בבלוע. שאם בלע קרבן קל מן החמור קדוש כמוהו או קרבן כשר מן הפסול פסולה כמוהו: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולם לא ימצא באשם שפיר ושליא דכל אשמות זכרים הם: אף כל. קרבנות שמצאו בתוך שפיר ושליא אין קדושים דקסבר ולדות קדשים בהוייתן כשנולדים הם קדושים ולא במעי אמן: ודנין אפשר. שאר קרבנות שאפשר נקבה ואפשר להיות בה בתוך שפיר ושליא: מאי אפשר. מאשם דזכר הוא ולהכי נקט לשון בהוייתן משום דאו ולדות קדשים קדושים נפקא לן בפרק קמא דבכורות מישו לך דכתיב "רק קדשיך" אלו התמורות "אשר יהיו לך" אלו הולדות: מה מלואים כו'. דכתיב ואם יותר מבשר מלואים וגו': ואין בעלי חיים מותרין בשריפה. שלא מצינו שריפה במילואים אלא בבשר נאמר שחוטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שהנותר מהן לזמן אכילה לשריפה ובחטאת ובאשם איצטריך דבשלמים כתיב שריפה בהדיא: ואין בעלי חיים מותריהן בשריפה. כגון אם הפריש שני קרבנות לאחריות או קרבן ונתכפר בהם שהשני מותר: מה שלמים מפגלין. נסכים כדאמרי' בקומץ הזבח מפגל את הנסכים: ומתפגלין. הם עצמן: אף כל כו'. ולהכי נקט משלמים דעיקר פיגול בשלמים כתיב: מנחה מקדשת בבלוע. דכתיב ביה נמי כל אשר יגע בהם יקדש ואמרי' בפ"ק יכול אפי' לא בלע ת"ל "בה" עד שיבלע וה"ה נמי דהוה מצי למגמר מחטאת אלא דשאני קרא דר"ע מכל חד מילתא ומיבעי ליה מנחה לדרשא אחרינא: ואיצטריך למיכתב כו'. דמקדשין בבלוע: קדיד. מרתחייש"ם וכנס הבלוע לגוף תלמד: מה חטאת אינה באה אלא מן החולין. כדתנ' לקמיה: וביום. כדכתיב בפרשת יום הכפורים כי ביום הזה יכפר עליכם: ובידו הימנית. דכתיב אצבע וכהונה ואמרי' לקמן כל מקום שנאמר אצבע כו' דגמר מולקח הכהן אצבעו ימינית בפ"ק: מה אשם עצמותיו מותרים. בעצמות שאין בהם מוח דמיירי אפי' לקתא דסכינא ואשם דעצמותיו מותרים שהרי בשרו מותר ואין איסור נותר על עליהם דאין נותר אלא על דבר הראוי לאכילה כדאמרי' בפסחים העצמות והגידין ישרפו לששה עשר והוינן בה אי דלית בהו מוחא ליזדקינהו אלמא היכא דאין ראוי לאכילה אין נותר על: אף כל. אפי' עולה אע"ג דעולה כליל עצמותיה מותרים והאי דנקט אשם טפי משום דמכל חד מייתי חדא דרשא ועוד באשם כתיב "הוא" לאחר הקטרת אימורים ומשמע הוא אשם ולא עצמותיו אשם ומדרשא דשמא נפקא ליה נמי לר' עקיבא דאין דבר שבחובה בא אלא מן החולין ועולה ומילואים דרים להו ר"ע כדי אלימי: ורבי עקיבא. דנפקא ליה כל דבר שבחובה אינה באה אלא מן החולין מחטאת: חבות פסח. דמתני' מאי דריש ביה:

* כל זכר יאכל אותו

זבחים נה.

[שם קיד. וש"נ]

שם כח. נה.

רבינו גרשום

מה חטאת מקדשת בבלוע. דכתיב כל אשר יגע בבשרה יקדש יכול אפילו נגע ת"ל בבשרה עד שיבלע בבשרה כמו אם היו ב' חתיכות א' של בשר שלמים וא' של בשר חטאת ונפל זו על זו ונבלע זו בזו יאכל כחמור שבה כחטאת ליום ולילה עד חצות: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו דזכר הוא אף כל קדשים אין שפיר ושליא קדוש בו דקסבר ולדות קדשים בהוייתן הן קדושין כשנולדו ולא במעי אמן ודנין אפשר. נקבה שיש לה שליא מזכר שאין לו שליא: מה מלואין מותריהן בשריפה. דכתיב ואם יותר מבשר המלואים ומן הלחם עד הבקר ושרפת את הנותר. אבל אם נשאר בהן בעלי חיים אינן בשריפה: מה שלמים מפגלין. כדאמר הזבח מפגל את הנסכים: ומתפגלין. אם חישב בעצמן: ור' עקיבא מפרש לקרא מה מנחה מקדשת בבלוע. דכתיב גבי מנחה כל הנוגע בהם יקדש: אי כתב רחמנא במנחה. דמקדשת בבלוע: משום דרכיכה. דסולת בלולה אבל חטאת דלא רכיך אימא לא: אגב דשמן קדיר א) בלע ובולע מפני שהוא חם: אף כל. בין פסח בין תודה ושאר זבחים אינו בא אלא מן החולין: ובידו הימנית. דכתיב בה כהונה: מה אשם עצמותיו מותרין. ולא נקיט אשם אלא משום דקא מפרש קרא כל אחד בפני עצמו והוא הדין לשאר זבחים מותרין כדאמרי' במס' פסחים אבל העצמות והגידים ישרפו לששה עשר. ואמרי' תני עצמות היכי דמי אי דלית בהו מוח לשריפה הן אלמא דעצמות מותרין: אף כל ואפילו עולה עצמות מותרין כדאמרי' במסכת זבחים פרשו אפי' הן בראש המזבח ירדו ושריין אפילו לקתתא דסכיני: לר' עקיבא. דנפקא ליה (מרפסח) [דדבר שבחובה אינו] בא (אלא) מן החולין מחטאת מאי דריש ביה:

א) אולי צ"ל קדיר נכנס בו ובולע ביותר מפני וכו'.

מז א מיי' פ"ח מהל' מעשה"ק הל' טו:

מח ב מיי' פ"ד מהל' תמורה הל' ג ובלאיך מ"ד:

מט ג מיי' פ"ד מהל' מעשה"ק הלכה א:

נ ד מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הל' יח:

נא ה מיי' פ"י מהל' מעשה קרבנות הל' יג:

[דף נה.] כ' מהרש"ק דברי תוס' שבכאן יש בהם חסרון ועיין ועי' בתוס' זבחים דף נה. ועי' בר"ש שם מ"ש כאן

[עי' תוס' לעיל ב. ד"ה כל המנחות]

*חולין כב. זבחים לג.

חולין כב. זבחים לג.

גם זה שם

שיטה מקובצת

א] כתיב ביה ב] חטאת מה (זבחים דף לז) :

ג] משל צבור ולא משלו:

ד] יותר מבשר :

ה] מקומן דאמר :

ו] דגמרי מאשם עכ"ל הקונטרס משמע מתוך פירושו דדוקא חלב ושתי כליות הוא דאין קדושים ליקרב אבל ולדות נתנו הן לכהנים [וכן משמע כו'] :

הגהות הב"ח

(א) גמ' מה מילואים וכו' ואין (אב) מותריהן בבעלי חיים בשריפה אף כל מותריהן בשריפה ואין מותריהן בבעלי חיים בשריפה: (ב) רש"י ד"ה מה מילואים וכו' ואם יותר מבשר :

גליון הש"ס

גמ' משלו ולא משל מעשר. עי' בתוס' ר"ה מסכתין :

נ"ל לא ממשמעות דלו יהיה כו' נ"ק